

Pensionärs- och tillgänglighetsrådet

Pensionärs- och tillgänglighetsrådet

Plats och tid Forsaleden, förvaltningshuset i Bräcke 2025-02-20 klockan 09:00-11:56.

Ledamöter Bo-Göran Danielsson (C), kommunstyrelsen, ordförande
Lena Åkerlind (C), förtroendevald, kommunstyrelsen
Marina Mellgren (M), förtroendevald, kommunfullmäktige
Jonne Andersson, SPF Seniorerna Östjämtland
Birgitta Franzon, SPF Seniorerna Gimådalen
Elisabeth Andersson, PRO Bräcke
Kenneth Godhe, Strokeföreningen Östjämtland
Ann-Katrin Stagervall-Bengtsson, PRO Kälarnebygden
Inger Berggren-Lundqvist, PRO Bräcke

Övriga deltagare Therese Tander, tillförordnad biträdande socialchef
Emelie Wennstig, verksamhetsutvecklare samt avgiftshandläggare
Anna Hermansson, administratör, samhällsbyggnadsavdelningen
Micke Larsson, gatuchef
Åsa Mikaelsson, överförmyndarhandläggare
Fatima Rödin, överförmyndarhandläggare
Marit Råbock, nämndsekreterare

Justerande			Utdragsbestyrkande
------------	--	--	--------------------

Datum: 2025-02-20

Pensionärs- och tillgänglighetsrådet

Bo-Göran Danielsson, ordförande

2025-03-05

Justerande			Utdragsbestyrkande
------------	--	--	--------------------

Innehåll

1. Mötet öppnas, upprop	4
2. Fastställande av dagordningen	4
3. Föregående minnesanteckningar	4
4. Information från vård- och socialavdelningen	4
5. Information från samhällsbyggnadsavdelningen	7
6. Information från överförmyndarverksamheten	8
7. Rapport från boenderåd samt brukarråd	11
8 Information från organisationerna	11
9. Övriga frågor	12

1. Mötet öppnas, upprop

Ordförande Bo-Göran Danielsson förklarar mötet öppnat och genomför upprop av de medverkande. Tjänstgöringen framgår av närvarolistan på sidan 2.

2. Fastställande av dagordningen

Pensionärs- och tillgänglighetsrådet fastställer dagordningen enligt utskickad kallelse. Övriga frågor anmäls.

3. Föregående minnesanteckningar

Ordföranden går igenom minnesanteckningarna från den 12 december 2024. Minnesanteckningarna läggs därefter till handlingarna.

4. Information från vård- och socialavdelningen

Therese Tander, biträdande socialchef, berättar att avdelningen just nu fokuserar väldigt mycket på sina åtgärdsplaner. Åtgärdsplanerna är avdelningarnas arbete för att få ekonomin i balans, men för den delen inte försämra för medarbetare eller inom kvaliteten på sitt arbete.

Arbetet med åtgärdsplanerna utförs bland annat genom månadsmöten med samtliga enhetschefer inom avdelningen, där de gemensamt tittar på ekonomi, schemaplanering, rutiner och mycket annat. Det gör att de har en betydligt bättre kontroll på förutsättningarna för verksamheterna, inom en tidsmarginal som gör att det går att göra anpassningar snabbare. Det ger också möjligheter till mer samverkan mellan verksamheterna och möjligheter att hitta gemensamma förbättringar och effektiviseringar.

Det saknas någon personal på chefsnivå på grund av sjukskrivningar. Man samarbetar över verksamheterna för att säkra upp, vilket har fungerat väldigt väl. Förhoppningsvis är samtliga chefer på plats till sommaren.

Språkombud

Tidigare har pensionärs- och tillgänglighetsrådet fått information om utbildande av språkombud i kommunen. Nu finns utbildade språkombud på alla verksamheter i kommunen inom omsorgsverksamheterna, även inom LSS. Det finns minst två ombud på varje arbetsplats. Språkombudens roll handlar brett om kommunikation på arbetsplatsen, till viss del språkstöd men även hur man pratar med varandra, jargong och liknande. De stöttar också vid till exempel journalföring och andra dokumentationer.

Samordnade mötesplatser

Det ställs en fråga om ett tidigare möte där vissa pensionärsföreningar och chefer från kommunen deltog, om samordnade mötesplatser. Då nuvarande biträdande socialchef inte deltog under mötet kan hon inte säga något om omständigheterna i

dagsläget, men ska kontrollera saken och återkomma vid nästkommande sammanträde med pensionärs- och tillgänglighetsrådet.

Hemtjänstindex

Emelie Wennstig, verksamhetsutvecklare inom vård- och omsorg, berättar om hemtjänstindex.

Hemtjänstindex är ett mått på hur väl hemtjänsten fungerar i kommunerna i landet. Det är en sammanvägning av en mängd data som på olika sätt indikerar kvalitet i hemtjänsten, där kommunerna jämförs mot varandra. Syftet med indexet är att underlätta för kommuner att göra egna kvalitetsanalyser för sitt eget förbättringsarbete.

Hemtjänstindex är initierat av SPF Seniorerna och har utvecklats med stöd från Allmänna arvsfonden. Indexet publicerades första gången i november 2022 och uppdateras årligen. Hemtjänstindex 2024 publicerades den 4 december 2024. Indexet berör enbart hemtjänst, särskilda boenden eller annan omsorg är inte inkluderad i utredningen.

- Kvalitetsområden

För att få fram indexet utgår de från 4 kvalitetsområden:

- 1 information
2. biståndshandläggning
- 3 utförande av hemtjänsten
4. Stöd och utveckling

- Hur går mätningen till?

Information

Här kontrolleras framför allt kommunens hemsida, hur tillgänglig den är, vilken information som finns och hur lätt det är att hitta den. Till exempel kontrolleras om det finns tydliga kontaktuppgifter och det framgår vem som ska kontaktas vid behov (till exempel vid missnöje). De kollar om det finns information om hur man går till väga för att söka bistånd, vilka insatser som finns, vad de kostar och ungefär hur lång tid det tar innan beslut kommer.

Biståndshandläggning

Under den här rubriken kontrolleras bland annat om kommunen har förenklad biståndsbedömning och om det finns flexibilitet i beslutet där det går att påverka hemtjänstens insatser, i vilken omfattning biståndsbedömningen är anpassad efter den sökandes behov och om personalen har tillräckligt med tid för att utföra sitt arbete. De undersöker också om kommunen har individbaserad systematisk

uppföljning i sitt arbete och att biståndshandläggarna har adekvat utbildning för sin tjänst.

Utförande

Utförande handlar om hemtjänstpersonalens arbete. Bland annat undersöks om de har ett respektfullt bemötande och tar hänsyn till den enskildes integritet, om de kommer på utsatt tid, meddelar vid förändringar, är lätta att komma i kontakt med och att kommunicera med.

Stöd och utveckling

Det sista kvalitetsområdet handlar om tillgång till digitala lösningar, till exempel nattkamera eller digitala lås, att kommunen har rutiner för samverkan med anhöriga och primärvården, att genomförandeplaner säkerställs och att det arbetas med förebyggande insatser. De kontrollerar även att omsorgspersonalen har utbildning och att det finns fungerande rutiner.

Data inhämtas bland annat från Socialstyrelsens nationella brukarundersökning, Socialstyrelsens enhetsundersökning, kommunernas egna undersökningar av personalkontinuitet samt den information kommunerna ger om olika enheters och utförares kvalitet. Om kommuner inte besvarar enkäter ger det ett sämre resultat i totalen, det är således inte nödvändigtvis vården som är sämre i lägre rankade kommuner.

- Resultat 2024

Resultatet lämnas genom olika nivåer: högt resultat, över medel, medel, under medel, lågt resultat.

Genomsnitt för kommunerna var 65,5.

Bräcke hamnade på poäng 60,4, vilket är under medel. Det ger plats 224 i landet.

Jönköping hade 80,4, vilket ger ett högt resultat och plats ett i landet.

Ragunda hade totalt 12,7, ett lågt resultat och en sista plats i år.

Bäst i länet är Östersund, på plats 60 i landet.

Inom utförande av hemtjänst är Bräcke näst bäst i länet, på plats 81 i landet.

- Framåt

Kommunen uppskattar att få utvärderingar, man ser både till det som är bra och det som kan förbättras. Vissa insatser har redan införts, andra planeras införas under året eller framåt. Förhoppningsvis kommer det ge resultat inför kommande års index.

I Bräcke görs också en brukarenkät årligen. Resultatet på den är 100% i bemötande på samtliga orter i kommunen! Länet ligger på 97%, landet på 95%.

5. Information från samhällsbyggnadsavdelningen

Från den relativt nystartade samhällsbyggnadsavdelningen medverkar Anna Hermansson, administratör (hon arbetar bland annat mycket med parkeringsfrågor), och Michael Larsson, gatuchef (arbetar även med fritidsanläggningar, belysning, kommunens vägar och kommunens skog).

Vägar

Micke berättar att han årligen planerar vägunderhåll, det finns vissa investeringsmedel i budgeten. I år planeras en del förbättringar i Kälarne, bland annat vägen in mot sjukstugan och delar av Källbovägen. Kommunen försöker arbeta samordnande med till exempel vatten- och miljöresurs, om vatten och/eller avloppsledning ska bytas, så allt hanteras samtidigt.

Det kommunala vägnätet ca 4,5 mil och finns på sju olika orter i kommunen. För vägunderhåll avsätts ca 3 miljoner årligen. Den summan ersätter ungefär 1–1,5 km väg. Det gör att prioriteringar är nödvändiga och svåra.

Från kommunens håll är man medveten om många problem med vägarna, Trafikverket ansvarar också för många av dem. Trafikverkets vägar kan kommunen inte göra så mycket åt, mer än att ligga på och försöka få kommunen att prioriteras hos myndigheten.

Elsäkerhet kring vägbelysning är ett annat område som ses över. Det är en kostsam investering som kommer krävas för kommunen.

Parkering i Bräcke tätort

Parkeringsövervakning har pågått sedan i hösten 2024. Regleringen har utökats med tre-timmars parkering med p-skiva utanför Folkets Hus samt vid parkeringen mellan Coop och Ica. Entreprenören som sköter parkeringarna menar att framkomligheten har blivit betydligt bättre sedan det infördes, det har gett bättre förutsättningar för snöröjning, sandning och liknande.

Det påtalas att det fortfarande finns vissa vägar och platser som är problematiska med felparkerade bilar. Det är man från kommunens sida medveten om och det arbetas för att förbättra förutsättningarna även där. Bland annat nämns att det saknas besöksparkeringar vid Gimsätra (de som finns är för få). Medverkande från samhällsbyggnadsavdelningen menar att de samverkar med fastighetsenheten i frågan, då de har olika ansvarsområden kring fastigheten.

Anna informerar om att parkeringsvakterna inte är i kommunen på daglig basis. De har inte heller något särskilt schema eller speciella dagar, parkera rätt ska man göra varje dag. Känner man sig felaktigt bötfälld kan man bestrida fakturan.

På gång

Det finns planer att anlägga en parkeringsplats för omkring 50 platser vid lekparken i Bräcke. Även lekparken planeras att utökas.

Det planeras också att måla linjer för parkeringsplatser vid Colorama. Här är värt att veta att så länge det inte finns någon skylt som förbjuder det är det tillåtet för vem som helst att parkera vid laddningsplatserna för elbilar (framför allt de som inte är snabbbladdare, de används sällan).

För att kunna bygga parkeringar måste detaljplanen ändras. Det är på gång, men det gör att det tar lite längre tid innan arbetet kan sättas i verket.

Regionen är intresserad av en bit mark för att ordna parkeringar i nära anslutning till hälsocentralen.

Det ställs en fråga kring vilken rätt ett handikapptillstånd ger. Anna berättar att på en p-plats som tillåter 3 timmars parkering med p-skiva får en bil med handikapptillstånd stå i 24 timmar. Om parkering med p-skiva tillåts i två timmar får en bil med handikapptillstånd stå i tre timmar. P-skiva kan vara bra att sätta ut ändå, för att visa när parkeringen började.

Gång- och cykelväg genom Bräcke tätort kommer börja byggas i början av maj 2025, enligt information från Trafikverket.

Det diskuteras även om felparkerade, dumpade bilar runt om i kommunen. Det är ett problem som man är medveten om från kommunens håll och det arbetas med frågan. Det krävs att det görs rätt enligt alla lagar och förordningar, det är dessutom kostsamt och det krävs att kommunen säkerställer fortsatt hantering av skrotet.

De berättar också att Furuhausen ska rivas om ett par veckor (vid sammanträdet datum).

Ajournering

Sammanträdet ajourneras klockan 10.05- 10.31.

6. Information från överförmyndarverksamheten

Åsa Mikaelsson och Fatima Rödin, överförmyndarhandläggare, berättar om vad ställföreträdarskap innebär.

Ställföreträdare är ett paraplybegrepp för god man, förvaltare och förmyndare. Det innebär att företrädaren träder i någons ställe, eftersom personen själv inte kan (eller får) företräda sina intressen.

Godmanskap – vanligast, baseras på samtycke med huvudmannen (personen som får hjälp).

Förvaltarskap – finns ett fåtal som hanteras inom verksamheten. Det är en tvingande åtgärd där huvudmannen inte önskar hjälp, men tingsrätten beslutar att

det krävs. I ett förvaltarskap har huvudmannen inte rätt att bestämma över sin ekonomi, personen får inte ha Bank-ID eller ingå avtal.

Förmynderskap – är ovanligt, generellt hanteras det av vårdnadshavare. Det var mer vanligt under migrationsvågen då många ensamkommande barn/unga kom till Sverige i mitten av 2010-talet.

Det är tingsrätten som tar beslut om förvaltarskap.

Vad krävs för att bli ställföreträdare

Att vara ställföreträdare innebär vissa skyldigheter, till exempel så måste du vara en rättsrädig och redbar person vilket innebär att du måste ha din egen ekonomi i ordning, inte ha försörjningsstöd själv och inte heller vara dömd för förskingring eller liknande. Du måste också ta ditt uppdrag på allvar – du har ju hand om en annan persons ekonomi och även ett ansvar för att den personen har det bra. Därför säkerställer handläggarna att ställföreträdaren sköter sitt uppdrag, bland annat ska ställföreträdaren ansöka om bostadsbidrag, säkerställa att det finns hemförsäkring och se till att betala skulder i första hand för sin huvudman (innan något större inköp genomförs). Ställföreträdare kontrolleras regelbundet.

Bra att veta är att om du vill man avsäga dig ditt uppdrag så kvarstår det tills att en ny ställföreträdare är utsedd. Likaså, om du blir sjuk så du inte kan utföra dina uppgifter så är det i första hand anhöriga till ställföreträdaren som ska ersätta och utföra arbetet. Dock är handläggarna väldigt hjälpsamma och det är prioriterat att ersätta med annan ställföreträdare snarast. Oftast kan de ordna en ny ställföreträdare inom ett par månader.

Vad gör en ställföreträdare

Ställföreträdaren hjälper främst till med huvudmannens ekonomi och säkerställer att denne har hemtjänst/färdtjänst/andra insatser som denne behöver och att denne har en meningsfull tillvaro.

Som nämnts tidigare är de allra flesta ställföreträdarskap godmanskap, där har huvudmannen full bestämmanderätt över det som ska ske med sina pengar och behov. Även om din huvudman är långt inne i en demenssjukdom bedöms personen ha full rättshandlingsförmåga. Det betyder att om huvudmannen själv inte kan uttrycka sin vilja så får man tolka den genom att prata med nära anhöriga, boendepersonal eller på andra sätt för att säkerställa att besluten inte påverkar huvudmannen negativt.

Det som är viktigt för en god man att vara lyhörd och ha förståelse för hur livet ser ut för huvudmannen i ett specifikt uppdrag – alla uppdrag är olika och man behöver kunna bemöta sin huvudman på rätt sätt utifrån deras situation. Det viktigaste för en god man är att vilja hjälpa en annan människa och är beredd att ge av sin tid för det. Man har rätt till ett arvode, men det är mer av det symboliska slaget. Man

begär arvode en gång om året, i samband med inlämning av årsredovisningen. Ersättningen utgår då årsräkningen är godkänd, den ligger i snitt på mellan 15 000–20 000 kronor per år, brutto.

Handläggarna menar att det bästa med godmanskap, när det fungerar riktigt bra, är ett fint samarbete där man kan se en förbättring för huvudmannen – kanske har skulderna reglerats eller denne har fått ett nytt anpassat boende. Handläggarna berättar att de har många solskenshistorier där ett godmanskap gjort livet så mycket bättre för de personer som själva inte klarat av att åtgärda det som saknats dem. Bland annat har de handlagt ärenden med huvudmän som haft hundratusentals kronor i skulder hos kronofogden som till slut fått dem helt avbetalda och huvudmän som bott i misär som nu har ett tryggt och trevligt hem.

"Vi ser ju vilken skillnad ett godmanskap kan göra och vi ser även hur meningsfullt det är för gode mannen att vara den som ordnat upp livet för huvudmannen."

Att vara god man innebär ofta flera kontakter med myndigheter, att man ibland är lite bråkig och står på sig om sin huvudmans rätt och att man är nyfiken och intresserad av att lära sig om vilka ersättningar, insatser och annat man kan ansöka om för sin huvudmans räkning. Man lär sig därför väldigt mycket om svenska myndigheter och om hur samhället fungerar i stort, vilket många tycker är givande.

Fördelaktiga kunskaper

Det är bra att ha viss ekonomisk redovisningskunskap – årsredovisning lämnas in varje år. Framför allt behöver du vara ordningsam och kunna räkna.

Det är också bra med viss kännedom om vad som ska/kan ansökas om, allmän samhällskunskap.

Bra på att uttrycka sig i tal och skrift – du behöver kunna kommunicera både med huvudman, ibland med myndigheter och andra instanser. Flytande svenska är ett krav. Ibland är det bra att ha andra språkkunskaper med, men det är inget krav för att bli förvaltare/god man.

Det är otroligt viktigt att ha en bra relation mellan god man och huvudman.

Generella regler

Socialtjänsten och läkare har anmälningsplikt och skickar in en anmälan om de ser att behovet finns. Även privatpersoner kan söka, för egen del eller för anhörig. Det görs alltid en utredning för att säkerställa behov av – och rätt till ställföreträdare.

Det finns inga begränsningar av hur många huvudmän en ställföreträdare får ha. Vissa arbetar med det på heltid, ibland som anställda, andra gör det på sin fritid. Det är i regel huvudmannen som betalar ställföreträdarens arvode. Kommunen kan betala ibland, beroende på huvudmannens möjlighet att betala.

Organisatoriskt

Det finns en specifik nämnd för verksamheten, överförmyndarnämnden. Den har sedan 1 januari 2015 varit gemensam med Bergs kommun. Sedan 1 januari 2023 ingår även Härjedalens kommun. Ledamöterna kommer från samtliga kommuner, de är tre ordinarie och tre ersättare.

Handläggarna hanterar ärenden för samtliga kommuner. Under 2024 hade de 339 ärenden.

Det finns alltid behov av gode män, så finns intresse – kontakta verksamheten!

ofn@bracke.se; 0693- 161 08 (telefontid vardagar mellan klockan 10-12).

En viktig insats som gör skillnad!

7. Rapport från boenderåd samt brukarråd

Information från LSS brukarråd, den 23 januari 2025. Anhöriga var inte kallade.

Deltagande var förtroendevald från vård- och socialutskottet, representant från pensionärs- och tillgänglighetsrådet, personal från dagcenter, biståndshandläggare inom LSS, personalrepresentant och Agnes Wagroda, enhetschef för personlig assistent och bostad med särskild service/särskilt anpassad bostad.

Amanda Wahlsten, biståndshandläggare inom LSS på kommunen, informerade om insatser som kan sökas genom kommunen, som ledsagarservice, avlösarservice, korttidsvistelse och elevhem. Hon berättar också att vissa insatser är lite svåra att genomföra, det måste köpas in vissa tjänster från andra kommuner.

De fick även information om LifeCare och hur det fungerar. LifeCare är ett journalsystem som används inom omsorgsverksamheterna.

Nästa boenderåd är planerat till den 2 oktober 2025.

8 Information från organisationerna

Organisationernas företrädare i rådet berättar om sin verksamhet.

PRO Kälarnebygden

Föreningen har haft ett antal möten. Bland annat har de haft besök av juristkompaniet som lämnade information om framtidsfullmakt, vita arkivet och annat. De har haft en trivselträff med Bräcke spelmän som var välbesökt. Årsmöte, resor och andra aktiviteter planerade. De har även vattenjumpa. Det har inte varit något boenderåd på länge på Tallgläntan, det beror främst på sjukskrivning för berörd personal.

PRO Bräcke

PRO Bräcke berättar att de har månadsmöten. En mängd aktiviteter, bland annat sittjumpa, bingo, akvarellmålning, stickcafé och dart. De har mycket på gång. De fanns också representerade på seniordagen i Östersund där de sålde lotter.

Hjärnkoll kommer vid nästa möte, de kommer berätta om psykisk ohälsa bland äldre. Stickgruppen planerar att vara på Gimsätra ett par gånger i månaden. De har också skapat en mansgrupp, eller "gubbtträff". De har haft en träff, där deltog 21 män och hade väldigt trevligt med fika och samtal. Planen är att fortsätta och göra fler aktiviteter.

PRO Revsund

Föreningen har lagt ner och kommer inte delta i pensionärs- och tillgänglighetsrådet mer.

SPF Seniorerna Gimådalen

Föreningen berättar att de ätit julgröt, i Revsund. De var på Östersundsrevyn i januari, tillsammans med andra föreningar från Bräcke. Årsmöte för 2025 är genomfört. En resa till tulpanlandet är planerat. Vid resor brukar även PRO bjudas in då det är svårt att fylla en hel buss för en förening. Det är mycket samarbete mellan föreningarna generellt.

Varannan månad är de på Gellinergården i Gällö och bjuder på fika, tillsammans med kyrkan och PRO. Det kan vara ett problem att få de boende att delta, om de behöver hjälp från sina rum. Föreningen har planerat aktiviteter för hela året.

SPF Seniorerna Östjämtland

Även de har ett årsprogram för hela 2025 och även in på 2026. De träffas en gång i månaden med möte, information, ibland träning och mat. De alternerar platsen där de träffas. De har även spontanfika, där många brukar komma förbi och samtala en stund.

Strokeföreningen Östjämtland

Strokeföreningen berättar att de haft ett möte i Bräcke för ungefär ett år sedan, där de fick några nya medlemmar. Det är svårt att hitta nya medlemmar menar representanten och söker samverkan med andra organisationer, framför allt i Bräcke med omnejd.

Hjärt- och Lungsjukas förening Östra Jämtland

Föreningen håller på att avvecklas. Representanten har av sagt sig sin roll i föreningen.

9. Övriga frågor

Information från kommunens brottsförebyggande- och folkhälsoråd (BRÅ). Åsa Björn är ansvarig tjänsteperson för det rådet. Anders Åreng från hälsocentralen berättade under mötet att det finns många ensamma personer i kommunen, även äldre personer.

Det informeras att i Kälarne finns en lokal där det bland annat bjuds på soppa en dag i veckan, bland många andra aktiviteter. Där finns bland annat Kyrkan, ABF, PRO och IOGT närvarande. Det är ett sätt att minska ensamheten, är förhoppningen.

Polisen berättar att bedrägerierna fortsätter i kommunen. Generellt har vi har blivit bättre på att uppmärksamma dem, men de kriminella hittar på nya tillvägagångssätt. Det är fortsatt det brott som anmäls oftast i kommunen.

En fråga är om parkeringar på Sjölyckan. Det finns tomma parkeringar, men inga gästparkeringar. Frågan skickas vidare till ansvarig verksamhet.